

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 433/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Viliamom Karasom, PhD., advokátska kancelária MAPLE & FISH s. r. o., Dunajská 15/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8 Co 393/2014 z 29. júla 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 538/2014 z 23. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 393/2014 z 29. júla 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 538/2014 z 23. júla 2015 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“)

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola úspešná v konaní, v ktorom sa ako žalobkyňa žalobou domáhala proti Lesom Slovenskej republiky ako žalovanému vydania a navrátenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „reštitučný zákon“), keď jej vlastníctvo k nehnuteľnostiam bolo prinavrátané rozsudkom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 66/2007-439 zo 4. februára 2009 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) vo výroku vo veci samej v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 145/2009-574 z 29. apríla 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 200/2010 z 27. februára 2012 o zamietnutí dovolania žalovaného.

V označenom konaní okresný súd svojím rozsudkom vo výroku o trovách konania priznal sťažovateľke trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia a pri vyčíslení trov konania vychádzal z neurčitej hodnoty predmetu konania, preto základnú sadzbu tarifnej odmeny ustálil na 1/13 výpočtového základu podľa § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“). Krajský súd svojím rozsudkom zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd o trovách konania sťažovateľky opätovne rozhodol uznesením č. k. 8 C 66/2007-927 z 28. januára 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že sťažovateľke priznal náhradu trov konania tak, že pri ich vyčíslení už ustálil hodnotu predmetu konania hodnotou nehnuteľností ustálenou znaleckým posudkom podľa § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky. Na odvolanie žalovaného krajský súd napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu o trovách konania tak, že sťažovateľke priznal náhradu trov konania podľa § 11 ods. 1 vyhlášky, teda z hodnoty predmetu konania ustálenej 1/13 výpočtového základu. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné.

Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľky je namietanie neprávnych záverov krajského súdu, pokiaľ ide o nemožnosť určenia skutočnej hodnoty veci hodnotou nehnuteľností, ktoré boli predmetom reštitučných nárokov sťažovateľky, a nepriznanie náhrady trov podľa § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka namieta nesprávne ustálenie dôvodov prípustnosti dovolania.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky určuje, že uznesením Krajského súdu v Nitre spisová značka 8Co/393/2014-984 zo dňa 29.07.2014 a uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.07.2015 sp. zn. 3Cdo 538/2014, boli porušené základné ľudské práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky, podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre spisová značka 8Co/393/2014-984 zo dňa 29.07.2014 a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.07.2015 sp. zn. 3Cdo 538/2014 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na nové konanie.

Porušovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval samotný návrh, ústavnému súde s návrhom nedoručila rozhodnutia, proti ktorým sťažnosť smeruje (uznesenie krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu).

V súvislosti s uvedeným nedostatkom ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom

ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015